

atelier mooi drenthe

Ruimtelijke opgave in de melkveehouderij 1^e werkatelier 6 juli 2010

Op 6 juli 2010 vond het 1^e werkatelier "Schaalvergroting in de landbouw" plaats. Het project "Ruimtelijke opgave melkveehouderij" is een project van Natuur en Milieufederatie Drenthe in samenwerking met LTO Noord. Atelier Mooi Drenthe organiseert drie werksessies.

Ambtenaren van vijf gemeenten en de Provincie Drenthe, architecten, landschaps-architecten, DLV en ondernemers hebben deelgenomen aan het werkatelier.

Na een korte inleiding over Atelier mooi Drenthe en de werkwijze van het werkatelier werden presentaties gegeven door LTO Noord en de Natuur- en Milieufederatie betreffende de problematiek rondom de schaalvergroting in de landbouw die spelen.

Problematiek

Uit cijfers blijkt dat er tussen 1993 en 2007 1100 melkveehouderijbedrijven zijn verdwenen. Het aantal stuks vee is per bedrijf meer geworden. De eisen ten aanzien van voedsel, milieu en maatschappij zijn hoger geworden. In Drenthe is de melkveehouderij de grootste agrarische sector. De omgevingsvisie geeft het gewenste ruimtelijk kader. De agrariër moet de ruimte krijgen voor ontwikkeling en uitbreiding, er moet erkenning komen van het agrarisch belang in het landelijk gebied en onnodige procedures moeten zoveel als mogelijk worden vermeden. De wens van de ondernemer is: ruim bouwblok, lage kostprijs, overheid faciliterend, er moet ruimte zijn voor nieuwe stalsystemen en –types etc.

Wat bij de melkveehouders bovenaan staat is functionaliteit. LTO staat niet afwijzend tegenover nieuwe concepten. De ontwikkelingen op gebied van vernieuwing liggen vooral bij de ligboxenstallen, er zijn meer vierkante meters nodig. Daarvoor is eerst onderzoek nodig op het gebied van kwaliteit en economie.

De basis voor ecologie, andere vormen van landbouw, is in Nederland klein. De producten in ecologische zin zullen toenemen, maar niet veel.

Spanningsvelden zijn er o.a. met de recreatie. De eisen worden steeds hoger. Door kavelruil kan soms iets opgelost worden.

Ondanks dat er minder bedrijven zijn is er meer ruimte nodig. Ook vinden er nieuwe ontwikkelingen plaats, neem de mestvergister, de lichtuitstoot bij de open melkveestallen en de multifunctionele gebouwen.

De Nieuwe wet op de RO legt de verantwoordelijkheid bij de gemeenten. Er zijn een tweetal voorwaarden:

- toepassing van de SER-ladder
- ruimtelijke inpassing (kernkwaliteit)

Wat is ruimtelijke inpassing? Het gaat om de kwaliteit en niet om de kwantiteit. Locatie is erg belangrijk.

Na de lunch gingen de groepen aan het werk om op hun vakgebied de opgave duidelijk te krijgen.

Uitkomst werkgroepen

Werkgroep Kwantiteit

De werkgroep heeft de opgave rationeel bekeken. Kostprijs is het uitgangspunt, draagvlak is echter ook belangrijk. Gebiedsspecifieke eigenschappen zijn achterhaald.

Nieuwe stalsystemen moeten mogelijk zijn en hoeven niet te vloeken in de kerk. Dat niet alles kan is ook duidelijk.

Maatschappij vraagt meer van de agrariërs, moet daar dan ook voor betalen.

Voor schaalvergroting van 4 ha moet grotere inspanning geleverd worden.

Hoe wordt tegen eenvormigheid aangekeken? Met het ontwerp voor de woning kan rekening gehouden worden, voor de stallen is dat niet nodig.

Voor introductie van nieuwe staltypes is behoefte aan meer onderzoek betr. de technische mogelijkheden en specifieke kennis.

Huur een adviseur is. Investeer in het begin dan gaat het traject 2 x zo snel (i.k.v. bedrijfsverplaatsing). Deskundigheid kan ook gezocht worden bij ontwerpers.

De gemeente zou de spil moeten zijn om de deskundigheid te coördineren.

Zij kent immers de wensen en de mogelijkheden van de locatie. De gemeente zou ook een supervisor kunnen inhuren. De verschillende partners moeten wel een bepaald mandaat hebben.

Werkgroep Beleid

Aspect bebouwing is wel specifiek. Architect heeft verstand van beeldkwaliteit, de stallenbouwer van stallen. Opgaaf om die bij elkaar te brengen.

Landschappelijke inpassing: schaalniveau is moeilijk, bij 1,5 ha gaat het nog, 4 ha is te groot. Er zou toekomstgericht gewerkt moeten worden, voor meerdere uitbreidingen op de lange termijn. De locatiecriteriën moeten duidelijk zijn en er moet een toekomstvisie gemaakt worden. Richting van de uitbreidingen is nodig.

Toekomstplannen kunnen ook tot mislukking leiden.

Open gebieden vragen om specifieke opgave. Dan moet het meer gezocht worden in de bebouwing dan in het groen.

In de Veenkoloniën zit voornamelijk akkerbouw waardoor de opgave anders is.

Beleid tot 2,5 ha is moeilijk te sturen. De landbouwvoertuigen worden ook steeds groter. Dat heeft zijn effect op het verkeer. Moet ook iets mee gebeuren, speciale landinrichting.

Regievraag: omgevingsvergunning biedt mogelijkheden om alle partijen bij elkaar te brengen.

Werkgroep Kwaliteit

Tijdens de discussie over schaal en aard en de verschillende landschappen, groot- en kleinschalig, kwam naar voren dat locatieonderzoek essentieel is. Daarna zijn er drie keuzemogelijkheden:

1. maak een nieuw erf
2. pas het erf aan
3. verplaats het bedrijf

Onderzocht zal moeten worden wat de grenzen zijn van een erf. Er kan doorgedruurd worden op bestaande ontwikkeling. Drenthe is de plek om innovatie een kans te geven maar niet op iedere plek. Er is maatwerk nodig voor elk erf. Er zal gekeken moeten worden of er richtlijnen aangegeven kunnen worden.

Regionale identiteit is wel belangrijk maar hoeft niet te leiden tot een typisch Drentse stal. Innovatie is zeer welkom maar moet wel kritisch bekeken worden.

Nieuwbouw of uitbreiding?

Bij nieuwbouw is de woning het moeilijkst. De schuren zijn alleen maar groot.

Er zijn talrijke studies gedaan naar dit onderwerp, die gebruikt zijn bij de tot standkoming van dit project.

De NMFD en LTO gaan 3 pilots starten met LTO, architecten, landschapsarchitecten en gemeenten in de vorm van keukentafelsessies. Vervolgens organiseert het atelier het 2^e werkatelier.

